Ч. 109. Четвер 28 (15) мая 1908. Рік XVIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

З Палати послів. — Справи парляментарні.— Президент французскої републики в Льондонї.— Гостина анґлійского короля в Росиї.

На вчерашнім засїданю палати послів п. Евг. Левицкий в довшій промові мотивував наглячість свого внесеня, але при кінци заявив, що бере назад своє внесене. — З черги приступила палата до дискусиї буджетової в справі безпроволочного другого читаня буджету на рік 1908. Промавляли пп. Василько, ґр. Штернберґ і Пернерсторфер. Наглячість того внесеня принято і приступлено до ґенеральної дискусиї над буджетом. По короткій промові ґенерального справоздавця п. Штайнвендера забрав перший голос „против“ пос. Бакса і промавляв по чески, відтак пос. бар. Батталія, котрого бесїда тревала $2^1/_2$ години. Бесїдник поборював закиди підношені послами рускими і социялїстичними вказуючи на тероризм радикальних партий в Галичинї. Відтак промавляв социялїст п. Відгольц, почім перервано наради. Дальшу часть засїданя виповнили інтерпеляциї в справі подій в Чернихові. Слїдуюче засїданє нинї перед полуднем.

Послїдної пятницї відбули ся в присутности п. президента мінїстрів бар. Бека конференция клюбових голов, скликана президентом палати послів. Раджено над порядком буджетової дебати. В дискусиї забрали слово всї голови клюбів, почім постановлено, що в дискусиї загальній возьмуть участь, крім референта, лише 4 бесїдники. Для дебати специяльної призначено 200 годин працї, які розділять ся між поодинокі партиї пропорционально до їх клюбової сили. Специяльна дискусия буде вести ся ґрупами, так що кожда партия має з гори подати своїх бесїдників до даних груп. Кожда партия може призначені для своїх бесїдників години відступити другим партиям довільно. В той спосіб буджетова дискусия скінчить ся в 20 засїданях, кожде по 20 годин. Дебата повинна скінчити ся дня 23 червня с. р., щоби палата панів мала ще час залагодити буджет до 1 липня с. р. З 200 годин, призначених для буджетової дебати: „Колу“ припаде $27^1/_2$ годин, українському клюбови $9^1/_2$ год., москвофілам 2 год. З инших клюбів дістануть: ческий клюб 33 годин, нїмецкий союз $18^1/_2$ годин. Партиї клерикальні одержать $61^1/_2$ годин. — Так отже буджетова дебата зістала сконтинґентована і кожда партия має визначену для себе пайку часу, пропорціональну до чисельної сили даної партиї.

„Konservative Korr.“ довідує ся, що послідними днями відбуло ся кілька мінїстерских конференций, в яких брали удїл бар. Бек та мінїстри Праде і Прашек. Наради ведено над язиковим законопроектом. Оба мінїстри земляки знають вже отже елаборат свого законопроекту, а що его не відкинули, то порозуміне в тій справі не виключене. Можна отже надіяти ся, що законопроект в остаточній редакциї прийде також через мінїстерску раду без кризи. Певна річ, що оба мінїстри-земляки ческий і нїмецкий, в деяких точках станут на специяльнім становищи а евентуально навіть спрецизують свої погляди в окремих вотах меншости.

Дня 25. сего місяця вибрав ся президент французскої републики, Фалїєр, в гостину до анґлійского короля, Едварда VII. На стациї Виктория приняв президента король з престолонаслїдником та членами анґлійского кабінету. По візитї президента у королївскої пари і престолонаслїдника, уладжено передвчера величавий бенкет в Бекінґгемскій палатї. Підчас бенкету виголосив король на честь президента Фалїєра промову в французскій мові, витаючи его як найщирійше. Він зазначив, що францускo-анґлійска вистава, уладжена тепер в Льондонї, єсть виразом сердечного порозуміня обох країв. Король бажає з серця, щоби то

---

25)

Артисти і їх штука.

Образки із сучасної і давнїйшої культури.

Після Де Во, Остєна і др.

написав К. В.

(Дальше).

4. Цирк і арена.

Цирк, коли під тим словом розуміти забаву, яку він подає, тїшить ся найбільшою симпатиєю у публики і то у всїх еї верств однаково. Не потребуємо, здаєсь, пригадувати того, яку радість викликує цирк у всеї публики, коли заїде до якого міста і яка буває глота перед тим будинком звглядно шатром, де відбувають ся представленя. Найбільшою притягаючою силою цирку то красні і добре вивчені та видресовані конї а відтак їздцї а в ще більшій мірі їздцї на них. Друге місце займають клявни або весельчаки а за тими слїдують вже другі артисти того самого рода, що й в театрі ріжнородностий. Можна би длятого сказати, що цирк ріжнить ся від театру ріжнородностий лиш тим, що тут найперше місце займає штука дресованя і їзди на конях та що замість сцени маєму ту на самій серединї кругле місце до їзди, зване ареною або з француска манежем. Заким однак придивимо ся трохи близше теперішним циркам, заглянемо на хвильку в їх минувшість.

Вже сама назва „цирк“ (circus) каже нам, що сей рід публичних забав перейшов до нас від стародавних Римлян, котрі ставили величезні будинки з подовгасто круглим місцем (цирком) на серединї, на котрім відбували ся перегони верхом на конях або и возами а також і инші забави. Від того місця названо і сам будинок цирком а циркові забави набрали були з часом у Римлян так великої ваги, що широкі маси народу домагаючись в тяжких часах хлїба, не забували й на циркові забави, від чого навіть у Римлян пішла була приповідка „panem et circenses“ (хлїба і цирковий забав). Забави ті мали первістно релїґійний характер і відбували ся в честь бога Юпітера та богинь Юнони і Мінерви. Пізнїйше, іменно за римских цісарів прибрали они були більше сьвітский характер, хоч все розпочинали ся з релїґійною церемонією і дуже торжественно.

Забави циркові відбували ся кілька разів до року і тягнули ся за кождий раз по кілька днів, так н. пр. від 4 до 10 цьвітня, від 6 до 13 липня, від 4 до 19 вересня т. зв. римскі або великі ігрища (ludi Romani або magni) і т. д. Забави ті розпочинали ся великою процесиєю (pompa), котра при звуках музики і серед диму кадила ішла з головної сьвятинї через місто аж до цирку а тут обходила ще й арену або то місце, де відбували ся перегони. Тут обношено образи і відзнаки богів або також цісарів та членів цісарскої родини, або обвожено їх на дорогоцїнних возах, до котрих запрягано конї, мули або й слони. Попереду поступала пішки або їхала верхом громада сьвяточно повбираних хлопців, призначених до повожденя возами підчас перегонів, силачі, борцї, що ставали до бійки на кулаки, бігуни і т. п. а всїх їх супроводжала музика. За образами поступало духовеньство і релїґійні корпорациї.

По процесиї приношено богам жертву і розпочинали ся ігрища, головно перегони возами. Ті, що ставали до перегонів, дїлили ся первістно на чотири партиї і відріжняли ся одні від других краскою свого одїня. Члени одної партиї мали на собі біле одїнє, другої партиї синє, третої зелене, четвертої червоне. Пізнїйше однак партиї синя і біла та зелена і червона сполучили ся разом і до перегонів за візантийских цісарів ставали вже лиш дві партиї, синя і зелена, котрі вели завзяту борбу з собою. До возів запрягано звичайно два або чотири, рідко три конї побіч себе. Крім того відбували ся ще перегони верхом і инші.

До тих забав будували Римляни величезні будинки. Найбільшим таким будинком в Римі був положений в долинї межи горбами Авентином і Палятином будинок званий „Circus maximus“ (найбільший цирк), котрого арена була на 640 метрів довга а 130 метрів широка. За цісаря Веспазияна могло в тім цирку помістити ся 250.000 видців; в 4-ім столїтю розширено его так, що в нім могло помістити ся вже 380.000 видців або два рази більше як всїх жителїв у Львові. З того величавого колись будинку остали ся нинї лиш малі части. Послїдні перегони в нім відбули ся в 549 р. по Хр. Сей найбільший цирк в Римі був в той спосіб збудований, що вздовж довших боків арени

сердечне порозумінє перемінило ся в порозумінє безперервне на честь і щастє обох народів та на користь удержаня мира. Король пив на здоровлє президента републики і красшу будучність Франциї, того краю, який знає й подивляє. — У своїй відповіди висловив президент Фалієр подяку за величаве гостинне принятє та заявив, що Франция уважає гостину свого президента в Анґлиї та части відвідини короля у Франциї потвердженєм щирих відносин між обома краями, які на будуче ще й затїснять ся на добро Анґлиї і Франциї та удержанє мира. — В Льондонї пробуде президент Фалієр до дня 29 с. м. „Figaro“ доносить, що президент Фалієр незабаром по своїм повороті з Анґлиї вибере ся до Скандинавії і Росиї. З Росиї мав би президент вернути до Парижа аж у вересьни.

Дня 9-го червня завитає анґлійский король Едвард VII-ий на яхтї „Victoria and Albert“ до Ревлю. Буде то перша візита, віддана цареви від вступленя на престол Едварда VII-го. Бюро Райтера замічує, що та гостина була вже здавна плянована, та було єї годї перевести в дїло через війну япаньску та внутрішні заворушеня (розрухи в Росиї). Хоч ся гостина не має специяльного полїтичного підкладу, — каже те бюро — то уважають єго дальшим доказом близьких зносин між обома державами, витвореними останним анґлійско-росийским договором. Спершу мали — як пише „Times“ — в тій гостинї брати участь також жінки обох володарів, але відтак сю децизию змінено, щоби стрічи дати знамя не родинної але чисто полїтичної події. Стріча ся має бути після голосу згаданої анґлійскої часописи — для Японії запорукою мирних відносин на далекім всходї, а рівночасно відрадною появою для Франциї, якої дипльоматия чимало причинила ся до французско-росийского зближеня. З'їзд обох монархів дає добрі вигляди також на заспокоєнє заворушеня, яке отсе вибухло на анґлїйско-афґанїстаньскім пограничу Індиї. Замітне, що „Times“ в своїх виводах отверто заявляє, що лїберальнїйший напрямок, який запанував тепер в Росиї, значно причинив ся до усуненя перепон, які перше ударемнювали зближенє Анґлиї до Росиї.

Новинки.

Львів, дня 27-го мая 1908.

— **Іменованя.** Гал. Дирекция почт і телеґрафів іменувала увінчених ґімназиястів: Ів. Бадоня, Ів. Ант. Кутїньского і Брон. Ів. Полелюха, практикантами почтовими у Львові.

— **В справі мнимої ревізиї в церкві.** Як доносить філїя ц. к. Бюра кореспонденцийного на основі автентичних інформаций, неправдивим єсть донесенє „Дїла“ в числї з дня 25 с. м. о якійсь ніби то переведеній властями полїтичними урядовoї ревізиї в гр. кат. церкві в Скалї в пошукуваню за укритим там оружием, причім, як донесло „Дїло“, комісар мав бушувати в кождім кутику сьвятинї Божої а навіть по престолах.

За то правдою єсть, що управитель староства в Борщеві, одержавши з поважної сторони донесенє, що в пивници під церквою в Скалї знаходить ся склад оружия, поручив урядникови староства, щоби в характері єгрого приватнім, без мундуру пішов до пароха в Скалї і довірочно поінформував єго о тім донесеню разом з просьбою, щоби о. парох сам переконав ся о правдивім станї річи. Було то ще дня 5 мая. О. парох зробив то як найохотнїйше, доказав наглядно, що під церквою навіть нема пивницї, причім сам запросив комісаря оглянути церков. Комісар роблячи то застеріг ся виразно, що не переводить ревізиї.

— **Кровава подїя в Черниховї.** В Черниховї повіта тернопільского прийшло оногди вечером між тамошними селянами а жандармами до великої бучі, підчас котрої жандарми стрілили і убили кілька осіб а кілька зранили. В справі сії доносить Бюро кореспонденцийне: „Безпроволочно по одержаню першої вісти виделеґував пан Намістник на місце події радника Двору при львівскім Намістництві п. Чежовского, котрий вчера вечером прибув до Черникова. Причиною стички з з жандармами було арештоване крадуна риб в ревіру заарендованого ґр. Коритовским. Арештовано також селянку, котра стояла на сторожи пильнуючи, щоби хто не перешкодив крадунови, котрий був єї сином. Арештованих відведено до канцелярии громадскої, перед котрою на вість о арештованю зібрала ся товпа селян і прибравши грізну поставу, домагали ся виданя війта, кажучи, що він продав дворови ріку. Дальше зажадала товпа виданя лїсничого Кіршнера, відгрожуючись єму за донесенє против крадунів. З товпи посипалось на льокаль камінє, а відтак роздали ся три вистріли вимірені до канцелярии. Кіршнер сховав ся поза жандармів, котрих обкидано також камінєм. Двох жандармів поцїлено камінєм. По многих безуспішних упімненях жандарми в крайній небезпечности дали 3 сальви по 3 вистріли, загалом 9 вистрілів. Убито 5 осіб, між тими 2 жінки і 1 дитину; 4 особи тяжко зранено а 6 осіб легко. На місце події прибула комісия судова, рітмайстер і полковник жандармериї“.

Згинули на місци: Михайло Курашко лїт 60, Никола Шеґедин лїт 40, Мария Мандзїй лїт 35, Настя Сидоряк лїт 40 і Семко Лялик лїт 12; — тяжко ранені: Киприян Недопитальский, Настя Цьвйох, Юрко Газюк і Василь Лялик; — легко ранені: Андрій Хмельовский, Іван Прокопів, Катерина Хлиньска, Ілько Притуляк і якийсь Гвоздик з Янковець

— **Дрібні вісти.** Філїя „Руского товариства педаґоґічного“ в Залїщиках, уладжує з днем 1 червня с. р. одномісячний курс приготовляючий до вступних іспитів до ґімназиї і учительскої семинариї. Близші услівя подасть охотникам о. Йосиф Савицкий, катехит школи виділової в Залїщиках. — Повітове Товариство кредитово-господарске „Народний Дім“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою в Тлустім (містї) приймає вкладки до обороту і опроцентовує по 6 від ста в піврічною капіталїзациєю. — Людский кістяк викопали вчера робітники заняті копанєм фундаментів при ул. Пісковій. Після орeченя лїкарского кістяк той лежав в земли звиш 100 лїт. — Панї Ядвиґа Сочекова згубила брилянтовий ковток вартости 2600 кор. — В домі при ул. Вагилевича ч. 6 якийсь лїкар, мабуть в приступі великого рознервованя, підрізав собі жили на руках і напив ся отруї. — Маґістрат львівский пошукує властителів сімох коний і двох возів відобраних ватазї циганів придержаній за Городецкою рогачкою, бо єсть підозрінє, що тоті конї і вози походять з крадежі.

Всячина
для науки і забави.

— **Вода яко лїк.** Природа насилає хороби на чоловіка, але й подає єму всілякі ліки від них, лиш треба щоби він знав як їх ужити. Одним з таких ліків і то найдешевшим для всіх приступним, єсть вода. Лїчничу силу води знали люди і уживали єї вже в глубокій старинї, а жерела, з котрих вода мала якусь особлившу силу лїчничу, присьвячувано богам і уважано за сьвяті. А нинї? Майже вже нема більшого міста, де би не було якого заведеня, в котрім лїчать водою. Коли комусь хоче ся мити, то нема на то нїчого лїпшого як вода. Ко-

---

і одного коротшого боку загненого каблуком, піднимали ся щораз висше і висше рядами сидженя для видців. На другім коротшім боцї були стайнї для коний і колеснї або поміщеня на вози. На даний білим полотенцем знак розскакували ся двері згаданих поміщень і виїздили вози. Понад тими поміщенями знаходиe ся рід веж а над ними були цісарскі льожі і місця для властий. Середаною арени ішов низький мур, на котрім були уставлені стовпи і т. п. знаки, звані „метами“, по котрих пізнавало ся, коли вози і кілько разів об'їхали арену довкола.

Другий подібний а найстарший цирк в Римі був т. зв. цирк Фляминія, побудований на яких 220 лїт пд. Хр. Цирк сей славний з того, що цісар Авґуст устроїв тут для народу рідке видовище: польованє на крокодилїв; в аренї, напущеній водою, убито 36 крокодилїв. Цирк Нерона славний з того, що сей зьвір на цісарскім тронї мучив Християн в страшний спосіб. Подібні цирки знаходились пізнїйше і в деяких инших містах Італиї.

В цирках відбувала ся також і борба зьвірят, але в часах цісарства будовано в тій цїли инші будинки, звані амфітеатрами з круглою або подовгасто круглою ареною, котру висипувано піском, від чого й пішла назва (бо arena по латинї значить пісок). Арена була обведена грубим муром, на котрім була ще міцна решітка, щоби в той спосіб забезпечити ся від диких зьвірят, котрі випускано до борби на арену. Ареною називано иноді й сам амфітеатр.

Первістні амфітеатри в Римі були деревлянї, аж цісар Веспазиян зачав ставити великий мурований амфітеатр, однак не докінчив єго і за цісаря Тита будовано єго дальше, але аж цісар Доміциян докінчив будову, а що він походив з роду Флявіїв, то сей будинок названо Флявійским амфітеатром. Значно пізнїйше, бо аж в 8. столїтю по Хр. надано сему амфітеатрови назву кольосей (colosseum). В кольосею відбували ся величані борби зьвірят. Зацісаря Макріна (217 по Хр.) вдарив грім в горішну деревляну часть кольосея і спалив єї. Пізнїйше єї відбудовано. В середновічних часах служив кольосей за кріпость, аж наконець опустів і жителї Риму зробили собі з него каменолом, забираючи камінє до будови домів. Богато приватних і публичних домів в новітнім Римі побудовано з каміня кольосея, але хоч розібрано з него дві третини, то таки тота часть, яка ще остала ся, може служити за доказ величавости цїлого будинку. Ще в 1811 р. почали були кольосей розкопувати а розкопи показали всю єго будову.

Кольосей був збудований в подовгасто круглім видї а обєм єго виносив 524 метрів; великий промір мав 188, а малий 155 метрів; арена була на 86 м. довга а на 54 м. широка. Цїла висота сеї будівлї виносила 48 м. Будинок був збудований з тесового, каменя званого травертином. Зовнїшна сторона представляє ся в чотирох поверхах, в котрих три спідні складали ся з 80 каблуків і філярів. Цїлий будинок мав чотири головні входи з всїлякими прикрасами. Поза зовнїшним муром, що обнимає цїлу будівлю, знаходить ся ще пять подовгасто круглих мурів, з котрих кождий, чим більше до середини, тим низший. На тих мурах спочивали марморові, нинї майже вже зовсїм знищені сїдища для видців та піднимали ся терасовато аж до третого поверха. На самій долинї було подіюм з льожею для цісаря; на подіюм сидїли сенатори, чужі посли і гості а на самій горі сидїли видцї з найнизших кляс. Цїлий кольосей міг помістити в собі 87.000 видців. Останки подібних амфітеатрів, званих коротко, як вже сказано, „аренами“ знаходять ся ще й нинї крім Риму також у Веронї, в Помпеї, Капуї, в Арль і Нїм у Франциї, в Полї, в Істриї і т. д.

Тепер називаємо цирками або муровані будинки або просто полотняні шатра, обведені довкола стїною з дошок, де, як сказано, крім штуки їзди на конях показують майже то само що й театрах ріжнородностий, що тут частїйше як в згаданих театрах виступають ще й зьвірята яко артисти. Арена в таких цирках або манеж буває кругла і має яких 12 м. в промірі. В Іспанії має кожде більше місто свою арену, на котрій відбуває ся борба з биками. У великім мадридскім цирку може змістити ся яких 12.000 видців.

(Дальше буде).

ли чоловік встане заспаний зрана, почує ся аж тоді справді відсьвіженим, коли обмие ся, а літом підчас спеки нема нічого приятнійшого як купіль в ріці, в котрій вода чистенька, що на єї дні видко кождий камінчик.

Але й на справдешні недуги, як н. пр. на недуги жолудка, кишок, нервів і нирок і т. п. вода знаменито помагає, лиш треба знати, як єї ужити. Води яко ліку уживає ся перед довсім зовнішно, бо она ділає найбільше через то, що змиває шкіру та робить студінь і тепло, отже викликує зміни теплоти в нашім тілі, що подразнює наші нерви і в той спосіб впливає на дихане, кружене крови і обміну творив. Коли купаємо ся в ріці, або коли вода звідкись з гори спадає на тіло і бє в него, то ділає при тім ще й механічно на шкіру і на ціле тіло а тим ще більше викликує в нім зміни. Отже коли вода може робити рівночасно так богато всіляких змін в нашім тілі а при тім есть і дешева, то чомуж би єї не уживати? Треба лиш знати як, а в справдешних недугах не слухати першого ліпшого, лиш порадити ся лікаря, бо не лиш воду, але й всякий лік треба уживати і відповідно до самої хороби, і відповідно до тіла недужого, цілої тої машинерії, котра удержує жите а в котрій щось попсувало ся. Коли би хтось недужому н. пр. на сухоти, казав купати ся в студеній воді, то тим лиш добивав би єго, відбираючи єму послідну силу жити. Так само було би зле, коли би хтось старшому вже чоловікови, у котрого виступає звапнене жил, казав іти до парні, бо там міг би єго в одній хвили „шляк трафити“.

Води яко ліку уживаємо всіляко, але головно студеної і огрітої. Коли вода служить за купіль, то може бути після потреби або студена, або літна або й горяча або також в виді пари. Купаємо або ціле тіло або лиш поодинокі єго части н. пр. ноги. Щоби збільшити лічничу силу води, додаємо до неї звичайної або морскої соли, сірки, ґрису, зіля і т. п. Купелі ладимо собі або дома або купаємо ся літом в ріках в ставах та в мори, або ходимо до купелевих заведень, до лазні, коли н. пр. розходить ся о парову купіль. Нині придумано вже способи, котрими можна легко зробити собі парову купіль і дома. Иншим способом уживаня води яко ліку суть оклади. Оклади можуть бути студені або теплі. Відповідно великий кусень полотна мочить ся у воді, прикладає ся єго на тіло, де потреба. Иноді завиваємо й ціле тіло в мокрі простирала. Наконець третий спосіб уживаня води яко ліку есть натиране тіла водою. Се виконуємо самі на собі або при помочи когось другого.

Води уживаємо також яко внутрішного ліку. Тіло наше потребує дуже богато води, а коли єї мало маємо, то се стає ся причиною всіляких недуг, котрі можна усунути знов лиш через більший ужиток води. Від великої спеки нічо так добре як вода, коли єї богато пємо, бо то причиняє ся до того, що тоді потимо ся сильно а коли піт випаровує, то відбирає тілу тепло і остуджує єго. Спочена шкіра віддає з себе чотири рази тілько тепла, що суха. Длятого то робітники, котрі працюють при огни, можуть видержати велику горяч, коли пють богато води і потять ся. Також і на маршах підчас спеки треба часто і богато пити води, щоби спека не пошкодила.

— **Чи зьвірята мають розум?** Люди не хотять признавати зьвірятам розуму і длятого не беремо ся відповідати на повисше питане рішучо так або ні, а лиш наводимо тут кілька найновійших спостережень із житя коний і псів, сих побіч слонів найрозумнійших (бо й як остаточно сказати?) зьвірят.

При кінци цьвітня одного дня досьвіта ішов в Кольонії одною з тамошних улиць якийсь пан і побачив, що перед якимсь шинком стоїть пара сільских коний з возом. Ранок був дуже холодний і візник зайшов очевидно загріти ся горівкою а коні лишив на улици якраз на шинах, по котрих їздить електричний трамвай. Кониська стояли поспускавши уши і ніби дрімали по недоспаній ночи. Наразъ надїхав віз трамваєвий а моторовий видячи віз перед собою, зачав сильно дзвонити раз, другий і третий. Якраз в тій хвили той пан дивив ся на коні і ось що побачив: один кониско в тій хвили нащурив уши, потряс кострубатою головою і рушив з місця а другий пішов охотно за ним. Коні зїхали з шин, переїхали на другий бік улици і там станули. Той, що то видів, не міг тому досить надивувати ся і каже, що був би ще постояв і дивив ся, що зроблять ті коні, коли надїде віз з противної сторони, котрий якраз надїзджав, але тимчасом вийшло найрозумнійше на сьвіті сотворіне з коршми а видячи коні з возом на другім боці, почало їх сїпати віжками та сьвягнуло їх в злости кілька разів батогом з цілої сили.

Про милосердного пса ми недавно писали а тут розкажемо ще дві песї історії. У Відни мав якийсь доктор медицини пса ямника, що називав ся Біжу і був особливим любимцем пані докторової. Пес вечером часто аж до пізна бігав по улици, але одного вечера таки дуже припізнив ся, бо вже й каменица була замкнена а властителї пса гадали, що він вже десь пропав. Нараз хтось задзвонив до помешканя, а коли отворено, вбіг песик а за ним показав ся дозорець дому. Той розповів, що якийсь поліцай задзвонив до камениці, а коли він, дозорець, отворив, поліцай, сказав єму, що стояв на сусїдній улици; там прибіг до него сей песик і зачав сковичати і ніби просити своїми рухами, щоби він ішов за ним. Поліцай пішов і задзвонив до дверий, перед котрими пес станув. — В сій історії найдивнійше то, чому пес якраз побіг до поліцая. Се пояснює ся в простий спосіб. Коли песик одного разу був також спізнив ся і стояв під брамою та сковичав, надійшов поліцай і задзвонив до камениці і чекав, доки аж дозорець не впустив пса до середини. Здає ся отже, що пес з тої пори запамятав собі добре мундур поліцая, а коли єму знов лучила ся така сама пригода як давнійше, пошукав за чоловіком в такім самім мундурі.

Слідуюча історія стала ся в Бермінґемі в Анґлії. Там якийсь пан Вестлї наймив був дім і позволив мешкати дверникови Карови в своїм помешканю, доки в домі не пороблять ся відповідні зміни і направи. Одного дня над раном збудив Кара єго пес, котрий вискочив був на ліжко і лизав єго по лици доти, доки він аж не збудив ся. Пес чогось дуже скомлів а Кар тоді встав. Коли хотів вийти з комнати, зачув, що єго щось як би душило а не могучи зрозуміти, що би то було, хотів засьвітити сірничок, що на єго щастє єму не удало ся. Він зійшов на потемки аж на долину, але вже ледви ще трохи притомний і пригадував собі опісля лиш тілько, що пукав до дверий дому, віддаленого на яких 100 метрів, де єго рано знайдено перед дверми непритомного. Аж по кількох годинах удало ся єго привести до памяти. Показало ся, що курок від ґазових приводів був отворений і до помешканя набігло богато ґазу. Пса знайдено в помешканю ледви ще живого, але й він прийшов до себе.

— **Комедия серед ночи.** Стало ся в ночи з пятниці на суботу при ул. Сен-т-Оноре (Saint-Honoré) в Парижи: Була друга година в ночи, коли дверника дому Ч... збудив нараз електричний дзвінок: він вискочив з постелі, отворив двері, але ніхто не війшов до дому. За то милий голосок дзвінка дав ся почути другий ба ще й третий раз. Розлючений дверник вибіг тоді в сорочці на улицю, щоби подивити ся, хто то єму робить якогось збитка. Він побачив, що то один із комірників стоїть перед домом з якимись двома панками і балакає з ним, а руку поклав на електричний ґузик і потискає що хвиля та дзвонить раз по раз. Дверник очевидно не конче чемно завізвав комірника, щоби перестав дзвонити, а комірник на то розсердив ся та почав ганьбити дверника і так завела ся сварка на добре. Оба приятелї комірника видячи, що то заносить ся на щось недоброго, відступили ся і щезли, а тимчасом жінка дверника видячи, що чоловік не вертає і чуючи якусь сварку, вибігла так, як була розібрана, лиш в сорочці, чоловікови на поміч. Комірника взяв тепер страх, коли побачив перед собою двоє людий готових до бійки. — „Треба собі якось борзо радити!“ — подумав він собі і скочив чим борше до сїний та замкнув двері за собою, лишаючи дверника і єго жінку на улици — лиш в одній сорочці!

Тепер почав дверник дзвонити до камениці, але ніхто не отвирав. Що тут почати? — Иди ти правим боком — сказав чоловік до жінки — може стрітиш де якого поліцая. Я піду лівим! — Обоє пішли тепер лиш в сорочках вздовж улици, чоловік на площу Вандом а жінка в сторону як Пале Рояль. Чоловік перший мав то „щастє“ стрітити ся з нічною патрулею поліцийною. Замість же спокійно розповісти, що і як було, він в роздразненю по своїй пригоді зачав з ними сварити ся, що они кудись волочать ся а не пильнують, щоби люди в ночи мали спокій. Поліцаї вислухали здивовані проповіди якогось чоловіка а ще більше здивували ся, коли побачили, що він лиш в сорочці та й зараз подумали собі: Той чоловік здурів, видко, від великої спеки! Отже кинулись, щоби єго зловити, при чім дверник, як зовсім природно, не давав ся і боронив ся з цілої сили. Остаточно поліцаї завели єго на поліцию.

Тимчасом то само приключило ся й жінці дверника на другій улици. І она мусіла повандрувати до поліцийного комісарияту. Она однак розповіла спокійно цілу історию і єї випустили на волю і вислали з одним поліцаєм шукати свого чоловіка. Але то не така легка була річ і мабуть не була би знайшла єго ще тої самої ночи, як би не щасливий случай по тілько нещасливих. Она стрітила якраз тих поліцаїв, що відставили на поліцию свого божевільного. По короткій розмові справа вияснила ся і тепер пішли всї в згоді до того комісарияту, де відставлено єї чоловіка. Дверника, котрий тут тимчасом в тій келї, де єго замкнули, потовк і поломив всю знадобу, випущено мимо того на волю і він разом з жінкою і в супроводі поліцаїв та одного шлюсаря вернув назад до дому. Шлюсар отворив остаточно двері камениці і впустив дверника з жінкою назад до їх хати, а комірник, що нарobив цілої тої комедиї, буде тепер відповідати перед судом.

Телеґрами.

Відень 27 мая. Інтерпеляциї в палаті послів зголосили між иншими пос. Стахура в справі виплачення пенсиї учетельці Мариї Кольчівній та в справі поступованя комісаря виборчого Красуцкого і секретаря Барабаша в Чесанові; — пос. Середнянский в справі занєдбаня інвалідів войскових; — пос. Домбский в справі розширеня стациї в Зарваници; — пос. Онишкевич в справі поступованя старости Покіньского в Рудках супротив руских партий. — На понеділковім засіданю палати відчитано інтерпеляцию пос. Заморского до міністра справ внутрішних в справі спинени тероризму виконуваного українською партиєю в повітах тернопільскім, збараскім і бережаньскім.

Петербург 27 мая. В селї Підгородно при нападі на почту зрабовано 30.000 рублів. Двох поліцаїв убито.

Міньск 27 мая. Близь Баранович кинено на поїзд почтовий бомбу. Кришу ваґона почтового розірвало; урядники почтові легко ранені.

Антверпія 27 мая. До часописи „Metropole“ доносять з Рабата, що туземці зневажили бельґійского аґента консулярного в Рабаті. Султан Абдул Азіс на чолї войска впав до посїлости аґента консулярного і вигнав єго. „Metropole“ домагає ся енерґічної інтервенциї правительства.

Мадрид 27 мая. Міністер бувшої републики іспаньскої помер.

За редакцию відповідає: **Адам Кроховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).